

POPULÁRNÍ LITERATURA

První léta po válce vystavila populární literaturu prudkým proměnám kulturního, společenského a ideologického klimatu. Tyto proměny populární beletrie tematizovala a vyjadřovala bezprostředněji než soudobá náročná literární tvorba a přizpůsobovala jim také své žánrové struktury a slohové postupy. Z vedoucích kulturněpolitických kruhů přicházely první soustředěné pokusy zvrátit alespoň v některých oblastech (písňový text) dosavadní poměr zábavné a lidovými slovesné produkce ve prospěch druhé z nich, nahradit stávající dobrodružnou a sentimentální zábavnou četbu četbou agitační. Ideologické zaměření těchto pokusů bylo již jednoznačně komunistické, jiné světonázorové skupiny nebo hnutí možnost podobného působení ztratily. Všechny tyto tři vývojové pohyby, zvažování zábavného románu, jeho spontánní přizpůsobování dobově prestižním tématům i pokusy o řízenou proměnu podstaty a skladby lidové četby se vzájemně prostupovaly, posilovaly, někdy však i střetávaly a křížily. Nejednoznačný vývoj populární literatury se až do února 1948 odehrával ve znamení kompromisu těchto krajních koncepcí se silami čtenářského zvyku a kulturní i nakladatelské setrvačnosti. Společně tyto vlivy spustily proces největší proměny v dosavadní historii české populární literatury, vrcholící až v polovině padesátých let.